

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Koromszállító jármű és terveinek szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT 28/2002

A rendőrség által feltett kérdések:

1. Az ügyben szereplő tervdokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. 1. § (2) bekezdés 1) pontjában meghatározott műszaki létesítmény tervének, vagy az 1991. évi XXXVIII. tv. alapján használati mintának minősül-e?

Ezek alapján – mivel nem volt „levédetve” – milyen jogi védelemben részesíthető? Megilleti-e a tervdokumentáció készítőjét a Btk. 329/A; vagy 329/D. szakaszban meghatározott büntetőjogi védelem, vagy csak a Ptk. 86-87. szakaszában meghatározott általános polgárjogi védelemben részesíthető?

2. A mellékelt iratok alapján a G. Kkt. tervei szerint a megépített koromszállító jármű műszaki megoldásainak lemásolása alkalmas-e szerzői jogsértés megvalósítására?

Az eljáró tanács válasza:

Ad 1. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. szerzői műként védelemben részesíti az irodalom, a tudomány és a művészetek terén létrejött egyéni, eredeti gondolatot hordozó alkotásokat. A szerzői műként történő minősítésnek esztétikai színvonalbeli előfeltétele nincsen, ugyanakkor a műnek egy, a funkcionalitás és a műben megjelenő tartalom által nem determinált egyéni gondolati jellege kell, hogy legyen. A szerzői jogi törvény 1. § (2) bekezdése a nemzetközi szerzői jogi szabályokkal összhangban felsorolja a legfontosabb szerzői műtípusokat, de ez a felsorolás nem kimerítő jellegű. A felsorolás 1) pontjában szereplő műszaki létesítmény terve az ügyben szereplő tervdokumentációra nem alkalmazható, mert itt a jogszabály elsősorban a műszaki rendeltetésű épületek, létesítmények terveit említi és nem az ügyben szereplő jármű műszaki egységeinek elrendezését. Ettől függetlenül azonban, ahogy a törvény 1. § (2) bekezdésének első mondata is tartalmazza, függetlenül attól, hogy a törvény megnevezi-e, műfaji korlátozástól függetlenül egy szellemi alkotás állhat szerzői jogi védelem alatt. A nyomozó hatóság által feltett kérdés megválaszolásakor tehát, az előzőek alapján azt kell megvizsgálni, hogy az ügyben szereplő tervdokumentációban és magában az az alapján létrejött jármű kialakításában megjelenik-e valamilyen önálló egyéni, eredeti alkotásjelleg. Az eljáró tanács álláspontja szerint az ügyben szereplő tervdokumentációban és járműben ilyen önálló, szerzői jogi védelmet keletkeztető egyéni eredeti jelleg nem jelenik meg.

A rendelkezésre álló ügyiratok alapján az eljáró tanács megállapította, hogy a műszaki tervek lényege egy olyan megoldás kialakítása, amely az ügyben szereplő járművet a lehető legteljesebb mértékben alkalmassá teszi a rendeltetése szerinti működésre oly módon, hogy az mindenben megfeleljen a biztonsági előírásoknak, így elsősorban a közlekedésbiztonsági követelményeknek. A műszaki tervek és az ügyiratok között szereplő fotó alapján szintén

megállapítható, hogy a jármű külső megjelenése egy téglatestforma, melynek méreteit egyrészt az átalakítandó jármű méretei, másrészt a közlekedési előírások szerinti magasság határozza meg. Az előzőek alapján az eljáró tanács álláspontja a rendelkezésre álló ügyiratok alapján az, hogy a műszaki terveket és az átalakított jármű kialakítását a jármű speciális funkciója, a kötelező műszaki és biztonsági (közlekedésbiztonsági) előírások, valamint az átalakítandó jármű formája alapvetően meghatározta, ez pedig a jelen esetben kizárja az egyéni, eredeti alkotásjellegét. Ezen túlmenően az is megállapítható az ügyiratokból, és elsősorban a feljelentő és a különböző tanúk nyilatkozataiból, hogy a tervezők célja sem valamilyen egyéni formai megvalósítás volt, hanem a legelőnyösebb, a funkcióhoz igazodó belső elrendezés kialakítása. A fentiekben említett körülmények azt is kizárják, hogy az ügyben szereplő tervdokumentáció illetve jármű formatervként, ipari tervezőművészeti alkotásként, vagy iparművészeti alkotásként minősüljön. Mindezekből következően a rendelkezésre álló ügyiratok alapján az állapítható meg, hogy az ügyben szereplő tervdokumentáció illetve jármű nem áll szerzői jogi védelem alatt.

A szóban forgó megoldás használati mintaoltalomban vagy egyéb iparjogvédelmi oltalomban (formatervezési mintaoltalomban) már csak azért sem részesülhet, mivel ezen oltalmi formák léte hatósági engedélyezéshez kötött, és ilyen eljárás megindítására a megkeresésből kitűnően nem került sor. A rendelkezésre álló adatokból megállapítható tehát, hogy a tervdokumentáció készítőjét a Btk. 329/A. és 329/D. §-ban meghatározott büntetőjogi védelem nem illeti meg, mint ahogy az egyéb büntetőjogi tényállások alá sem sorolható az ügyben szereplő tervdokumentációk felhasználása. A Ptk. 86-87. §-aiban meghatározott általános polgári jogi védelem fennálltáról a jelen esetben elegendő információ nem áll rendelkezésre, de a szóban forgó tervdokumentáció, mint műszaki ismeretanyag, know-how védelemben részesülhet, amennyiben még nem vált közkinccsé. A Ptk. szerinti jogi védelem fennálltának azonban a büntetőjog szempontjából nincs relevanciája.

Ad 2. Az első kérdésre adott válaszból egyértelműen következik, hogy az ügyiratokban szereplő terveknek megfelelően megépített koromszállító jármű műszaki megoldásainak lemásolása nem alkalmas szerzői jogsértés megvalósítására.

Budapest, 2002. október 4.

dr. Vékás Gusztáv
a tanács elnöke

dr. Sár Csaba
a tanács előadó tagja

Szegő György
a tanács szavazó tagja